

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2006-2007

5 december 2006

ONTWERP VAN DECREET

houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2007

VERSLAG

**namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
uitgebracht door de heren Erik Matthijs en Karlos Callens en mevrouw Joke Schauvliege**

**(Hoofdstuk VI – Leefmilieu (behalve afdeling II)
Hoofdstuk VII – IVA VMM
Hoofdstuk IX – Life-fonds
Hoofdstuk X – Milieueffingen
Hoofdstuk XI – Herstelfonds
Hoofdstuk XXIV – Eigen Vermogens
Hoofdstuk XXIVbis – Fonds voor Landbouw en Visserij (nieuw)
Hoofdstuk XXX – Slotbepalingen)**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Patrick Lachaert.

Vaste leden:

de heer Pieter Huybrechts, mevrouw Katleen Martens, de heer Stefaan Sintobin, mevrouw Marleen Van den Eynde, de heer Frans Wymeersch;

mevrouw Hilde Crevits, de heer Erik Matthijs, de dames Tinne Rombouts, Joke Schauvliege;

de heren Jos Bex, Bart Martens, André Van Nieuwerkerke;

de heer Karlos Callens, mevrouw Stern Demeulenaere, de heer Patrick Lachaert.

Plaatsvervangers:

mevrouw Agnes Bruyninckx, de heren Felix Strackx, Wim Van Dijck, mevrouw Gerda Van Steenberge, de heer John Vrancken;

de heer Jos De Meyer, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heren Frans Peeters, Jan Verfaillie;

de heren Herman Lauwers, Jacky Maes, Ludo Sannen;

de dames Hilde Eeckhout, Dominique Guns, de heer Paul Wille.

Toegevoegde leden:

de heer Rudi Daems;

de heer Mark Demesmaeker.

Zie:

965 (2006-2007)

- Nr. 1: Ontwerp van decreet
- Nrs. 2 en 3: Amendementen
- Nr. 4: Verslag van het Rekenhof
- Nrs. 5 tot 9: Amendementen
- Nr. 10: Verslag namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
- Nr. 11: Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetsevaluatie
- Nr. 12: Verslag namens de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme
- Nr. 13: Verslag namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
- Nr. 14: Verslag namens de Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie
- Nr. 15: Verslag namens de Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid

INHOUD

	Blz.
I. TOELICHTING EN BESPREKING.....	4
II. EINDSTEMMING.....	13

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed besprak op 16 en 23 november 2006 de haar toegewezen hoofdstukken van het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2007. Het betreft de hoofdstukken VI – Leefmilieu (behalve afdeling II), VII – IVA VMM, IX – Life-fonds, X – Milieuheffingen, XI – Herstelfonds, XXIV – Eigen Vermogens en XXX – Slotbepalingen.

De Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid besprak op 14 november 2006 het haar toegewezen hoofdstuk XXIV – Eigen Vermogens, afdeling II – Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek. Een amendement werd besproken dat een nieuw hoofdstuk XXIVbis – Fonds voor Landbouw en Visserij invoegt. Namens de subcommissie bracht de heer Karlos Callens verslag uit aan de Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed (*Parl. St. VI. Parl. 2006-07, nr. 965/15*).

Het programmadecreet werd besproken samen met de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2007. Daarover wordt verslag uitgebracht in *Parl. St. VI. Parl. 2006-07, nr. 15/4-G*.

I. TOELICHTING EN BESPREKING

HOOFDSTUK VI

Leefmilieu

1. TOELICHTING

De heer *Kris Peeters*, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, geeft op 16 november 2006 een toelichting bij de hoofdstukken die zijn bevoegdheden betreffen.

AFDELING I

Watervang

In artikel 31 van het programmadecreet worden de tarieven voor de watervangen aangepast. Het gaat

om een verhoging van de tarieven voor de grootste watergebruikers. Het tarief voor de derde schijf, van 10.000.000 tot 99.999.999 kubieke meter, wordt met 2,5 percent verhoogd en het tarief voor de vierde schijf, boven 99.999.999 m³, met 5 percent. De prijs voor het capteren van water blijft volgens de minister ondanks deze verhoging zeer laag. Het is immers zo dat de prijs voor dit basisproduct nog steeds ver onder de kostprijs zit van de inspanningen die de waterwegbeheerder moet leveren om deze waterafnames mogelijk te maken. De meeropbrengst wordt geraamd op ongeveer 460.000 euro

Afdeling II wordt behandeld in de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie.

AFDELING III

Oppervlaktewateren

Artikel 33 specificeert de heffingsvrijstelling voor rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI's), wanneer een slibverbrandingsoven bij de RWZI wordt geëxploiteerd. De wet van 26 maart 1971 op de oppervlaktewateren regelt de heffingsvrijstelling voor RWZI's. Momenteel kan een slibverbrandingsoven voor de heffingswetgeving niet los gezien worden van de RWZI indien die daar een milieutechnische eenheid mee vormt, ook al zijn de afvalwaterstromen afkomstig van respectievelijk de slibverbrandingsoven en de RWZI perfect te onderscheiden.

Om de capaciteit van de verbrandingsoven op de RWZI Brugge op te vullen, zou extern slib gelijkaardig aan RWZI-slib kunnen verbrand worden. Het exploiteren van deze restcapaciteit kan de Aquafin-factuur met ongeveer 1 miljoen euro per jaar doen dalen. Gevolg is echter dat, volgens de huidige wetgeving, er heffing zou moeten betaald worden op het totale effluent van de rioolwaterzuiveringsinstallatie. Dit zou voor het Vlaamse Gewest een budgettair neutrale operatie kunnen zijn, ware het niet dat afvalwaterheffingen niet fiscaal aftrekbaar zijn. Daardoor dreigen middelen weg te vloeien naar de federale vennootschapsbelasting. Deze decreetsbepaling verhindert dat. De besparing op de Aquafin-factuur kan dus op ongeveer 1 miljoen euro worden geraamd.

Artikel 34 betreft de vrijstelling voor de grindsector voor het lozen van het waswater. Vanaf 1999 worden er door de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) heffingen gevestigd op afvalwater in de grindsector. Dit is gebaseerd op de heffingswetgeving die stelt dat iedereen die water oppompt of loost heffingsplichtig is. Het volume opgepompt water, samen met de hieraan verbonden omzettingscoëfficiënten, wordt

gebruikt als basis voor de afvalwaterheffing. Er kan echter vastgesteld worden dat er zich geen vervuiling van antropogene aard voordoet. De weggespoelde bodemdeeltjes zijn immers van nature aanwezig en vormen geen vervuiling. Bovendien wordt het opgepompte grondwater bemalen uit hetzelfde hydrogeologische systeem als waarin het niet-verontreinigde waswater wordt teruggevoerd.

Daarom wordt voorgesteld om hiervoor in een vrijstelling te voorzien. Er is geen directe budgettaire weerslag omdat de heffingsinkomsten tot hertoe als betwist beschouwd werden en niet meegerekend zijn in de begroting. Door deze bepaling zal jaarlijks ongeveer 900.000 euro niet meer ingekohierd worden.

Artikel 35 verhoogt de heffingstarieven op het lozen van afvalwater op riolering. Volgens de Europese kaderrichtlijn Water (2000/60/EG) moeten de waterlopen in Vlaanderen tegen 2015 een goede waterkwaliteit bereiken. Om die doelstelling te halen, stelt artikel 9 van deze richtlijn dat de gebruikers een redelijke bijdrage moeten leveren in de kosten van de waterdiensten. In overeenstemming met dit artikel wordt het eenheidstarief voor de berekening van de heffing vanaf het heffingsjaar 2007 opgetrokken voor wie niet loost in oppervlaktewater. Voor de oppervlaktewaterlozers die een regulerende heffing betalen en zelf de kosten dragen van de zuivering wordt het huidige geïndexeerde tarief behouden.

De directe budgettaire impact is beperkt. Indien de heffingsplichtigen een bijdrage betalen via de drinkwatermaatschappijen of een vergoeding aan Aquafin, zullen zij immers geen heffing betalen.

Artikel 36 strekt ertoe de heffingsverhoging voor ziekenhuizen en onderwijsinstellingen te neutraliseren. Om sociale redenen wordt ervoor geopteerd de heffingstarieven voor deze instellingen niet te verhogen.

AFDELING IV

Water bestemd voor menselijke aanwending

Artikel 37 beperkt de verhoging van de gemeentelijke bijdrage ten aanzien van de bovengemeentelijke saneringsbijdrage. De minister verwijst opnieuw naar artikel 9 van de kaderrichtlijn Water, dat stelt dat de gebruikers een redelijke bijdrage moeten leveren in de kosten van de waterdiensten. In uitvoering hiervan wordt de financiële tussenkomst van het Vlaamse Gewest in de collectieve watersanering verlaagd en het heffingstarief verhoogd.

Ook op gemeentelijk niveau kan sinds de reorganisatie van de watersector een saneringsbijdrage gevraagd worden. Om deze onder controle te houden, werd in 2005 en 2006 de gemeentelijke saneringsbijdrage beperkt tot 1,5 keer de bovengemeentelijke saneringsbijdrage. Nu er in 2007 een stijging van de bovengemeentelijke saneringsbijdrage wordt doorgevoerd, moet worden vermeden dat het tarief van de gemeentelijke saneringsbijdrage op proportionele wijze mee verhoogt en zo aanleiding zou geven tot een als 'onredelijk' te beschouwen bijdrage. Daarom wordt de bovengrens van de gemeentelijke bijdrage herleid naar een factor 1,4 ten opzichte van het tarief van de bovengemeentelijke bijdrage.

AFDELING V

Grondwaterbeheer

Artikelen 38 en 39 betreffen de uitbreiding van de kwetsbare grondwatergebieden waar een verhoogd grondwaterheffingstarief van toepassing is. Ter hoogte van het Waasland en het oosten van de provincie Antwerpen worden heel sterk verlaagde peilen opgemeten. Hier wordt voorgesteld gebiedsfactor 1,75 in te voeren voor een bepaalde zone. Ook andere lagen in de regio Waasland-Antwerpen worden gekenmerkt door sterk verlaagde peilen. In deze lagen wordt de gebiedsfactor verhoogd naar 1,5.

Daarnaast wordt ook de gebiedsfactor verhoogd voor alle afgesloten lagen. Omdat de watervoorraden in de afgesloten delen van de watervoerende lagen slechts zeer traag aangevuld worden en dus bijzonder kwetsbaar zijn voor overexploitatie, moet gestimuleerd worden dat winningen plaatsvinden in niet afgesloten lagen. Dit kan door de waterwinningen uit de afgesloten watervoerende lagen duurder te maken. Gezien de kwaliteit van het grondwater uit de afgesloten lagen, heeft dit water een grotere economische waarde, wat rechtvaardigt dat er een prijsverschil bestaat tussen ondiep, onbeschermd water uit niet afgesloten lagen en diep, beschermd en zuiver water uit afgesloten lagen. Voor alle afgesloten delen van de watervoerende lagen worden de gebiedsfactoren verhoogd van 1 naar 1,25. De gebiedsfactoren geven daardoor een afspiegeling van de omvang van de problemen in de verschillende watervoerende lagen.

De procentuele stijging van de grondwaterheffing is voor de betrokken grondwaterlagen wel hoog, maar de absolute meeropbrengst blijft beperkt. Een eerste raming van VMM bedraagt 500.000 euro.

2. BESPREKING

Eenheidstarief

De heer *Karlos Callens* heeft een vraag bij de verhoging van het eenheidstarief voor het berekenen van de heffing voor de niet-oppervlaktewaterlozers van factor van 22,6 naar 25,7. Welke impact zal deze maatregel hebben op het bedrijfsleven en de particulieren?

De *minister* wijst erop dat de stijging van het eenheidstarief van de heffingen enkel een impact heeft op bedrijven en particulieren die niet lozen op oppervlaktewater. Voor zij die wel lozen op oppervlaktewater, en dus zelf moeten instaan voor de sanering van hun afvalwater, blijft het eenheidstarief ongewijzigd. Voor de kleinverbruikers (voornamelijk gezinnen) is de te verwachten impact volgens de minister gering omdat zij vrijgesteld zijn van heffing indien de drinkwatermaatschappijen een bovengemeentelijke bijdrage aanrekenen.

Ook bedrijven betalen een bovengemeentelijke bijdrage aan de drinkwatermaatschappijen. Deze bovengemeentelijke bijdrage (jaar x) wordt in mindering gebracht van de heffing (jaar $x+1$). De heffing voor 2006 wordt met andere woorden verminderd met de bovengemeentelijke bijdrage gefactureerd in 2005; de heffing 2007 wordt verminderd met de bovengemeentelijke bijdrage gefactureerd in 2006. De jaarlijkse facturen in jaar x slaan bijna altijd op een verbruiksperiode die loopt van een maand in jaar $x-1$ tot een maand in jaar x . Gezien de gefactureerde bijdrage 2005 (verbruiksperiode 2004-2005) enkel betrekking had op het water verbruikt vanaf 1 januari 2005 en de bijdrage 2006 betrekking had op het waterverbruik van een volledig jaar, wordt in vergelijking met 2006 geen stijging van de restheffing 2007 verwacht en dit ondanks het hogere eenheidstarief van de heffing.

Globaal gezien leidt de stijging van het eenheidstarief evenwel tot een meeropbrengst van 7 miljoen euro. Deze zal deels via de tussen de nv Aquafin en de bedrijven afgesloten contracten gerealiseerd worden.

Gemeentelijke saneringsbijdrage

Uit de bepaling in artikel 37 vloeit voort dat, voor het water verbruikt in 2007, de maximale verhouding van de gemeentelijke saneringsbijdrage ten aanzien van de bovengemeentelijke saneringsbijdrage daalt (van factor 1,5 naar 1,4). Mevrouw *Hilde Crevits* weet dat de meeste gemeenten nog geen maximale

saneringsbijdrage hebben gevraagd. De eerste schattingen tonen echter aan dat voor vele gemeenten de maximale saneringsbijdrage voor het water verbruikt in 2005 en 2006 (factor 1,5) niet eens de noodzakelijke investeringen dekt. Mag er dan een verhoging van de subsidies worden verwacht? Welke mogelijkheden ziet de minister naar de toekomst toe?

Ook de heer *Rudi Daems* verwijst naar de daling van de factor voor de gemeentelijke bijdrage. De memorie van toelichting verduidelijkt dat de bovengemeentelijke saneringsbijdrage zal stijgen en dat het niet de bedoeling is dat de gemeentelijke bijdragen proportioneel mee stijgen. Er moet volgens de minister immers worden vermeden dat het een onredelijke bijdrage zou worden. De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) vindt dit echter een slecht signaal aan de gemeenten en intercommunale rioolbeheerders, die hun investeringen in rioleringen de komende legislatuur sterk moeten opdrijven. Die versnelling is nodig opdat het Vlaamse Gewest zou kunnen voldoen aan de bepalingen uit de Europese kaderrichtlijn Water.

De heer *Daems* verwijst naar eerdere discussies over de reorganisatie van de watersector en zegt nog steeds geen voorstander te zijn van het vastleggen van de hoogte van de gemeentelijke bijdrage in verhouding tot de gewestelijke bijdrage. Er zijn op het lokale niveau zeer grote verschillen in dynamiek en aansluitingsgraad. De gemeentelijke bijdrage zou eerder, via een 'ingroeitraject' om schokken te vermijden, moeten worden vastgesteld op basis van een bedrag dat de effectieve kosten dekt. Welke houding zal de minister aannemen indien binnen afzienbare tijd Europese boetes worden opgelegd omdat de doelstellingen niet worden gehaald? Zullen de gemeenten die reeds een aanzienlijke inspanning deden en een rioleringsgraad van 80 of 90 percent kennen, zich solidair moeten opstellen en mee betalen voor de gemeenten met een rioleringsgraad van minder dan 50 percent? Of komen er extra middelen van het Vlaamse Gewest om een boete te vermijden?

De heer *Bart Martens* onthoudt in eerste instantie dat het plafonneren van de maximale gemeentelijke bijdrage in combinatie met een verhoging van de bovengemeentelijke bijdrage, niet zal leiden tot een daling in absolute termen van de inkomsten van de gemeenten uit hun rioolrechten. Daartegenover staat dat de grote uitdaging niet langer lijkt te liggen in de bovengemeentelijke infrastructuur, waar de focus in de toekomst op renovatie- en instandhoudingswerken zal liggen. Dat blijkt uit de investeringsplan-

nen die aan Aquafin worden opgedragen. De grote opdracht is nu het aansluiten van het afvalwater op de collectoren en op de bovengemeentelijke zuiveringsinfrastructuur. In die zin kan het verwondering wekken dat enerzijds de gewestelijke bijdrage wordt verhoogd, ook al wacht er nog een grote Aquafin-factuur uit het verleden, en anderzijds de maximale verhouding van de gemeentelijke bijdrage ten aanzien van de gewestelijke bijdrage wordt beperkt. Het zou volgens het lid nuttig zijn om op basis van de ontwerpen van zoneringsplannen na te gaan waar de grote budgettaire inspanningen moeten gebeuren. In bepaalde gemeenten zouden de kosten vier tot zelfs zes maal hoger liggen dan de inkomsten die ze via de saneringsbijdrage kunnen innen. Het zou nuttig zijn een debat te wijden aan het gewenste aandeel van de middelen uit respectievelijk de saneringsbijdrage, de rioolsubsidies en de algemene middelen van de gemeenten. Het hoeft geen doelstelling te zijn dat de volledige factuur door de gemeentelijke bijdrage wordt gedekt, dat is overigens ook niet het geval in het afvalbeleid. Het debat moet echter worden gevoerd om onaangename verrassingen in de toekomst te vermijden.

De heer *Erik Matthijs* laat opmerken dat de meeste gemeenten nu factor 1 toepassen. De burgers betalen dan ook meestal een gelijke gemeentelijke en bovengemeentelijke bijdrage. Die inkomsten voor de gemeenten komen bovenop de toelagen voor de aanleg van rioleringen (de recurrente uitgaven ten bedrage van 67 miljoen euro aan subsidies en de ongeveer 50 miljoen euro die de minister de laatste twee jaar extra heeft vrijgemaakt voor de subsidiëring van bepaalde rioleringsdossiers).

Minister *Kris Peeters* antwoordt dat het tarief van de bovengemeentelijke bijdrage onder meer wordt bepaald op basis van de financiële tussenkost van uit het Vlaamse Gewest. Hoewel die toeneemt, is die stijging onvoldoende om de stijging van de Aquafin-factuur op te vangen. Dit betekent dat het tarief van de bovengemeentelijke bijdrage met ongeveer 12 percent zal stijgen. Daar waar de bovengemeentelijke bijdrage op het water verbruikt in 2006 0,6798 euro per kubieke meter bedroeg, zal deze dus ongeveer 0,7614 euro per kubieke meter bedragen voor het water verbruikt in 2007. Op gemeentelijk vlak betekent dit dat de bijdrage op het water verbruikt in 2006 maximaal 1,0197 euro per kubieke meter mag bedragen en deze voor het water verbruikt in 2007 maximaal 1,0659 euro per kubieke meter. Het toegelaten maximum voor de gemeentelijke bijdrage stijgt met 4,5 percent.

Zoals reeds aangehaald, blijkt uit de praktijk evenwel dat op gemeentelijk vlak noch in 2005 noch in 2006, op enkele uitzonderingen na, gebruik gemaakt wordt van het toegelaten maximum. Veelal wordt op gemeentelijk vlak hetzelfde tarief aangerekend als op bovengemeentelijk vlak.

De minister wil hier nog aan toevoegen dat het Vlaamse Gewest de gemeenten blijft subsidiëren voor de aanleg van rioleringen en dat daartoe nog een inspanning zal gedaan worden. Tegen het einde van de legislatuur zal bijna 120 miljoen euro op recurrente basis ter beschikking gesteld worden van de gemeenten. Als de gemeenten de bijdrage die ze vragen aan de burgers zouden maximaliseren, kunnen ze meer dan 300 miljoen euro aan middelen genereren. Wat het totaal te spenderen krediet aan rioleringsinfrastructuur op een ruw geraamd bedrag van 420 miljoen euro brengt. Indien dit bedrag jaarlijks gependend wordt, meent de minister dat een belangrijke stap wordt gezet om de doelstelling van de kaderrichtlijn Water op gemeentelijk niveau in te vullen.

De heer *Rudi Daems* herhaalt zijn vraag over de houding die de minister in de toekomst zal aannemen ten aanzien van gemeenten die laag blijven scoren inzake rioleringsgraad. Wordt er, in geval er Europese boetes komen, een solidariteit verwacht van de gemeenten die wel de nodige inspanningen deden? Of zullen de boetes worden betaald door het Vlaamse Gewest?

De *minister* antwoordt dat er tot op heden enkel een veroordeling is in het kader van de Europese richtlijn Stedelijk Afvalwater. De verantwoordelijkheid in deze ligt bijna uitsluitend bij de gewestelijke overheid die niet tijdig de nodige bovengemeentelijke infrastructuur heeft gebouwd. Als er boetes zouden komen – wat de minister probeert te voorkomen – dan zal het gaan over gewestelijke tekortkomingen. De kaderrichtlijn Water legt verplichtingen op tegen 2015 en dus zijn veroordelingen nog lang niet aan de orde.

De heer *Rudi Daems* erkent dat boetes nog niet onmiddellijk aan de orde zijn, maar er is nog een lange weg te gaan en de vraag is of er geen stok achter de deur moet zijn voor lokale besturen die hun verantwoordelijkheid inzake riolering niet opnemen.

De *minister* antwoordt dat die suggestie inderdaad recent nog werd gedaan door de Bond Beter Leefmilieu. Op dit ogenblik wordt echter via subsidies en andere kanalen getracht om de gemeenten maximaal te stimuleren om hun verantwoordelijkheid op te nemen. De reactie van de gemeenten is positief. Het

lijkt te vroeg om nu reeds sanctionerend op te treden en boetes op te leggen, maar indien binnen enkele jaren blijkt dat bepaalde gemeenten echt niet bereid zijn om te investeren in rioleringen, kan het beleid, dat nu nog vooral stimulerend en sensibiliserend is, worden bijgestuurd.

De heer *Erik Matthijs* laat opmerken dat de gemeenten momenteel de zoneringsplannen bestuderen en op basis daarvan beslissingen voorbereiden en investeringsprogramma's opstellen. De zoneringsplannen werden maar recent ter beschikking gesteld en de gemeenten moeten, bij het begin van de gemeentelijke legislatuur, de kans krijgen meerjarenprogramma's op te stellen. De subsidies werden verhoogd en de gemeenten krijgen de kans een rioolrecht te innen dat exclusief voor de aanleg van rioleringen moet worden gebruikt. Het lid is dan ook gekant tegen het opleggen van boetes. Alle voorwaarden zijn volgens het lid gecreëerd om betekenisvolle vooruitgang te boeken inzake gemeentelijke rioleringen.

Grondwaterheffing

De heer *Bart Martens* stelt met tevredenheid vast dat de milieuheffingen door diverse voorliggende bepalingen in het programmadecreet meer sturend worden gemaakt. Voor de grondwaterheffing wordt de gebiedsfactor nu verder ingevuld. Deze gebiedsgerichte differentiatie, door het invoeren van een hogere heffing voor de meer kwetsbare grondlagen, behoorde reeds langer tot de mogelijkheden. Pas deze legislatuur wordt van die mogelijkheid gebruik gemaakt. In het programmadecreet bij de begroting 2006 werd daartoe een amendement aangenomen in de commissie Leefmilieu. In het voorliggende ontwerp van programmadecreet worden bijkomende kwetsbare lagen aan een hogere heffing onderworpen. Deze maatregel is noodzakelijk om het grondwater te beschermen en het herstel van de grondwaterlagen mogelijk te maken. Het uitputten van de grondwaterlagen kan ook nefaste gevolgen hebben voor het hoogwaardig gebruik ervan in de industrie.

3. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikel 31 in afdeling I Watervang wordt zonder verdere opmerkingen aangenomen met 10 stemmen bij 5 onthoudingen.

Afdeling II wordt behandeld in de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie.

Artikel 33 in afdeling III Oppervlaktewateren wordt zonder verdere opmerkingen aangenomen met 10 stemmen bij 5 onthoudingen.

Amendement nr. 16 voorgesteld door de heren Erik Matthijs, Patrick Lachaert en Bart Martens en mevrouw Hilde Crevits strekt ertoe artikel 34 te vervangen. Aan artikel 35bis van de wet van 28 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging wordt een §7 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§7. Elke rechtspersoon die op het grondgebied van het Vlaamse Gewest in een grindwinningsgebied een groeve exploiteert waar overeenkomstig de beste beschikbare techniek grind wordt ontgonnen of verwerkt, is geen heffingsplichtige in de zin van §3, voor zover het water integraal wordt teruggevoerd naar hetzelfde water als waaruit het is onttrokken en dit zonder gebruik te maken van de openbare riole-ring. Deze bepaling is niet van toepassing op sanitair waterverbruik of voor het gebruik van water voor eventuele andere activiteiten die op het zelfde terrein worden uitgeoefend.”.

De heer *Erik Matthijs* stelt dat het amendement een formulering van het artikel voorstelt die een betere vertaling is van wat in de memorie van toelichting is opgenomen. Het betreft een interpretatieve bepaling waaruit blijkt dat de grindwinningssector voor haar ontginningsactiviteit niet beantwoordt aan de definitie van heffingsplichtige, opgenomen in artikel 35bis, §3, van de Oppervlaktewaterenwet.

Dit amendement wordt aangenomen met 10 stemmen bij 5 onthoudingen.

Artikel 35 in afdeling III wordt aangenomen met 10 stemmen tegen 5.

Mevrouw *Marleen Van de Eynde* verklaart dat Vlaams Belang tegen dit artikel stemt omdat een verhoging van het eenheidstarief van de heffing wordt voorgesteld. De fractie zal dezelfde houding aannemen bij de stemming over de volgende artikelen die een verhoging van heffingen inhouden.

Artikel 36 wordt aangenomen met 10 stemmen bij 5 onthoudingen.

Artikel 37 in afdeling IV Water bestemd voor menselijke aanwending wordt aangenomen met 10 stemmen tegen 5.

De artikelen 38 en 39 in afdeling V Grondwaterbeheer worden aangenomen met 10 stemmen tegen 5.

HOOFDSTUK VII

IVA VMM

Minister *Kris Peeters* licht toe dat artikel 40 de overheveling betreft van het fonds voor het grondwaterbeheer. In het kader van de hervorming van de administratie en het proces Beter Bestuurlijk Beleid wordt het fonds voor grondwaterbeheer en het waterhuishoudingsfonds getransfereerd van de departementale begroting naar de begroting van het intern verzelfstandigd agentschap VMM. In dit artikel wordt hiervoor de juridische basis gecreëerd.

Artikel 40 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 10 stemmen bij 5 onthoudingen.

HOOFDSTUK IX

Life-Fonds

De minister licht toe dat, om de inkomsten vanwege de Europese Unie in het kader van de Life-projecten op een snelle en efficiënte manier opnieuw te kunnen aanwenden, door middel van artikel 43 een variabel krediet wordt gecreëerd.

Artikel 43 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 10 stemmen bij 5 onthoudingen.

HOOFDSTUK X

Milieuheffingen

1. TOELICHTING

Artikel 44 beoogt volgens de minister een grondige wijziging van de afvalstoffenheffing. Het hoofdstuk IX van het decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen wordt volledig vervangen. De ontworpen bepalingen hebben tot doel de doelmatigheid van de milieuheffingen op het storten en verbranden van afvalstoffen te verhogen. De afvalstoffenheffingen hebben een belangrijk regulerend karakter: afvalstoffen worden bij voorkeur gerecycleerd, als dat niet mogelijk is verbrand en pas in laatste instantie gestort (de zogenaamde ladder van Lansink). Daarnaast moet de wetgeving eenvoudig en controleerbaar zijn, moet een gelijke behandeling

van de heffingsplichtigen gegarandeerd worden en moet de regeling zo voorspelbaar mogelijk zijn.

De belangrijkste doelstelling van de voorgestelde wijziging van het afvalstoffendecreet bestaat erin het verschil in kostprijs tussen verbranden en storten uit te vlakken om storten te ontmoedigen. De marktprijs voor het storten van afvalstoffen ligt momenteel op ongeveer de helft van de prijs die de exploitanten van verbrandingsovens aanrekenen. De heffingen moeten dat prijsverschil uitvlakken of beter nog, verbranden goedkoper maken dan storten, meer bepaald dan voor brandbare afvalstoffen, die in het kader van het afvalstoffenbeleid moeten worden verbrand (of gerecycleerd).

Met de recente opstart van nieuwe verbrandingscapaciteit is een efficiënte benutting van de bestaande verbrandingscapaciteit niet evident. Een bijsturing van de bestaande tarieven is daarom dringend nodig. Het voorstel beoogt tevens een vereenvoudiging van de regelgeving inzake afvalheffingen. De voorbije jaren zijn namelijk een aantal wijzigingen doorgevoerd waardoor de wetgeving steeds minder doorzichtig is geworden. Dat leidt tot heel wat discussies die zich regelmatig vertalen in gerechtelijke procedures met rechtsonzekerheid – ook voor de overheid – tot gevolg. Meer dan 40 tarieven worden nu teruggebracht tot 16 tarieven.

De nieuwe regeling biedt ook een duidelijk termijnperspectief voor de betrokken heffingsplichtigen. Daarbij wordt in afwachting van een algemene emissieheffing de heffing op verbranding behouden.

De voorgestelde wijzigingen zullen geen daling van de heffingsinkomsten met zich meebrengen. Waar bestaande tarieven dalen, wordt dit ruimschoots gecompenseerd door de stijgende tarieven. Voor 2007 wordt er een totale heffingsinkomst van ongeveer 47 miljoen euro verwacht.

De belangrijkste specifieke wijzigingen betreffen het invoeren van het criterium brandbaar als maatstaf voor de heffing, het afbouwen van de verlaagde heffing op residu's en het behouden van bestaande tarieven en vrijstellingen voor monostromen.

Andere wijzigingen betreffen onder meer de compensatieregeling voor de niet-aftrekbaarheid van de milieuheffingen in de vennootschapsbelasting, die in 2003 werd ingevoerd, en nu wordt bestendigd. Ver-

der wordt de procedure tot recuperatie van de milieuheffing bij een faillissement van de medecontractant beter afgestemd op de praktijk. De wettelijke intrest (7 percent) wordt ingevoerd voor het overschrijden van de betalingstermijn. Tot slot wordt de administratieve geldboete voor het niet tijdig betalen of ontduiken van de milieuheffing gelijkgesteld met het oorspronkelijk heffingsbedrag. Vroeger werd dit verdubbeld, wat volgens de minister vaak tot astronomische bedragen leidde en in de feiten gedeeltelijke kwijtschelding tot gevolg had.

2. BESPREKING

Volgens de heer *Karlos Callens* kan niemand ontkennen dat Vlaanderen inzake het afvalbeleid hoge toppen scheert. De tijd is dan ook rijp om ervoor te zorgen dat, gezien de toegenomen verbrandingscapaciteit, het storten zoveel mogelijk tot het verleden gaat behoren. De veranderingen die de minister inzake de structuur van de afvalheffingen wil doorvoeren, lijken de heer Callens dan ook de juiste maatregel op het juiste ogenblik. De VLD meent echter ook dat het beleid niet mag blijven stilstaan en moeten kijken naar de nieuwe evoluties inzake afvalverbranding. Diverse technieken worden ontwikkeld die het mogelijk maken om een nog beter energierendement te halen en een nog betere selectie door te voeren.

De heer *Rudi Daems* is tevreden met de beslissing om de heffingen op verbranding van afval te blijven behouden. Ook de keuze voor een afbouw van de verlaagde heffingen voor recyclageresidu's is positief. Maar het lid heeft toch bedenkingen en vragen bij diverse tarieven die bij de heffingen worden gehanteerd.

De compensatie voor de niet-aftrekbaarheid van de heffingen in de vennootschapsbelasting wordt bestendigd, waar het lid op zich geen bezwaar tegen heeft. De compensatie (en dus een daling van het heffingsbedrag) wordt echter ook uitgebreid naar alle mogelijke heffingen en dat is volgens de heer Daems niet steeds verantwoord, bijvoorbeeld indien het om het storten van shredderafval gaat. De maatregel zou ook gelden voor het boetetarief voor illegaal storten en verbranden, maar een amendement van de meerderheidsfracties zou dit rechtzetten.

De heer Daems heeft ook bedenkingen bij het verlagen van de heffing op het storten van bagger- en ruimingsspecie. Het is misschien een goede zaak voor

de minister van Openbare Werken, maar het is een verliespost voor het leefmilieubudget en een verkeerd signaal voor het milieubeleid. Bovendien wordt deze verlaging beslist op het ogenblik dat er nog geen sectoraal uitvoeringsplan voor bagger- en ruimingsspecie is. Daardoor is er geen zicht op het totale plaatje van de verdeling van de kosten en de inzet van al dan niet regulerende instrumenten. Het lid verwijst naar zijn algemene opmerking bij de bespreking van de begroting 2007 dat een visie op de inzet van economische instrumenten ontbreekt in het milieubeleid.

De heer *Bart Martens* is lovend over de herziening van de afvalheffingen, die terecht meer sturend zijn gemaakt. De heffing op het storten van verbrandbare afvalstoffen is gevoelig opgetrokken. Dat het storten van dergelijke afvalstoffen overal in het Vlaamse Gewest duurder wordt dan het verbranden, kan de afvalbeheershiërarchie versterken. De compensatie voor de niet-aftrekbaarheid van de heffingen in de vennootschapsbelasting is volgens de heer Martens verantwoord. Het bestendigen en zelfs uitbreiden daarvan kan zorgen voor een gelijke behandeling van de private sector met de publieke sector. Een amendement zorgt ervoor dat deze compensatie niet van toepassing zal zijn op administratieve boetes.

Sp.a-spirit staat ook achter de afbouw van de verlaagde storttarieven voor sorteer- en recyclageresidu's. Voor bouw- en sloofafval wordt deze afbouw zelfs in één jaar doorgevoerd omdat in deze sector misbruiken kunnen worden vastgesteld. Voor sommige recyclageresidu's blijven de gunstige tarieven inderdaad behouden, bijvoorbeeld voor de shredderinstallaties. Het lid verwijst naar een proefproject om uit het zogenaamde 'shredderfluff' metalen, non-ferrometalen en recycleerbare plastics te halen. Indien dergelijke technieken succesvol blijken en op grote schaal kunnen worden toegepast, zal het zinvol worden om ook voor deze residu's de verlaagde heffingen af te bouwen. Dit kan ook gestimuleerd worden door hoge doelstellingen inzake materiaalrecyclage in de milieubeleidsovereenkomsten voor afgedankte voertuigen en voor afgedankte elektrische en elektronische apparaten.

Wat betreft het behoud van de bestaande tarieven voor bagger- en ruimingsspecie verwijst het lid naar het sectoraal uitvoeringsplan. Daarin wordt een onderzoek aangekondigd naar scheidings- en opwerkingstechnieken om uit bagger- en ruimingsspecie nog bruikbare materialen te halen, zoals herbruikbaar zand. In functie van de resultaten van dat onderzoek

moeten de tarieven en vrijstellingen voor deze afvalstroom opnieuw worden bekeken.

Mevrouw *Hilde Crevits* verwijst naar haar vraag om uitleg over eventuele steunmaatregelen aan de noodlijdende textielafvalsector die in de commissie werd behandeld op 19 oktober 2006 (*Hand.* VI. Parl. 2006-07, nr. C10). De minister beloofde toen voor een oplossing te zorgen in het programmadecreet. Het lid stelt tot haar tevredenheid vast dat de minister hiermee rekening heeft gehouden en voor lompenafval specifieke bepalingen in het programmadecreet heeft opgenomen.

3. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikel 44 vervangt hoofdstuk IX Milieuheffingen van het afvalstoffendecreet van 2 juli 1981.

Amendement nr. 17 van de heren Erik Matthijs, Patrick Lachaert en Bart Martens en mevrouw Hilde Crevits strekt ertoe de in artikel 44 voorgestelde tekst van artikel 48, §2, 7°, te vervangen door wat volgt:

“7° 23 euro per ton voor het storten op een daartoe vergunde stortplaats van geïmmobiliseerde niet-brandbare afvalstoffen afkomstig van daartoe vergunde bedrijven, op voorwaarde dat de immobilisatie noodzakelijk is om te voldoen aan de vergunningsvoorwaarden van de stortplaats;”.

De heer *Erik Matthijs* stelt dat de indieners met dit amendement de verlaagde stortheffing willen behouden voor het storten van afvalstoffen die moeten worden geïmmobiliseerd. De plicht tot immobilisatie wordt opgelegd door de Vlaamse milieuvergunningenreglementering (Vlarem) om het uitlogen tegen te gaan. Immobiliseren is echter niet goedkoop, vandaar dat er enige drang is om niet te immobiliseren. Wanneer er echter een verlaagd heffingstarief geldt om te immobiliseren, wordt het opnieuw interessant. Het tarief mag uiteraard ook niet te aantrekkelijk zijn en leiden tot immobiliseren enkel en alleen om een lagere heffing te bekomen. Momenteel is daar volgens de indieners een goed evenwicht in.

Bijkomend is er ook een financieel probleem. In de nu voorgestelde hervorming van de afvalheffingen wordt getracht een budgetneutraliteit na te streven. Momenteel worden er heel wat stromen uit Wallonië in het Vlaamse Gewest geïmmobiliseerd en vervolgens gestort. Door het optrekken van de stortheffing

op geïmmobiliseerde afvalstoffen tot 40 euro per ton, zou het aanzienlijk goedkoper worden om in Wallonië te gaan immobiliseren en storten, waardoor het Vlaamse Gewest inkomsten dreigt te verliezen. Zowel ecologisch als financieel heeft het optrekken van de heffing op het storten van geïmmobiliseerde afvalstoffen dus een nadeel. Een aanpassing van de in het ontwerp voorgestelde heffing dringt zich dus volgens de indieners op.

Amendement nr. 6 van de heren Patrick Lachaert en Karlos Callens, mevrouw Hilde Crevits en de heren Erik Matthijs, Bart Martens en Jos Bex strekt ertoe aan de voorgestelde tekst van artikel 48, §3, tweede lid, 2, de volgende zinsnede toe te voegen: “en die gebruikt worden als tussenafdek”.

De indieners stellen dat hiermee de vrijstelling wordt beperkt tot het storten van gronden die als tussenafdek op een stortplaats worden gebruikt. Gronden die aan de voorwaarden voor het gebruik als bodem voldoen, moeten ook nuttig worden gebruikt. Het stimuleren van het storten van dergelijke kwaliteitsvolle gronden gaat in tegen het maximaal nuttig toepassen van gronden. Deze gronden moeten bij voorkeur ook effectief aangewend worden als bodem. Indien ze bouwtechnisch onvoldoende geschikt zijn, kunnen ze ook worden gebruikt voor het opvullen van putten overeenkomstig rubriek 60 van titel I van Vlarem, maar dit wordt niet beschouwd als het storten van afvalstoffen en is dus ook niet heffingsplichting.

Amendement nr. 7 van dezelfde indieners strekt ertoe in de voorgestelde tekst van artikel 48, §5, tussen de woorden “artikel 48, §2,” en de woorden “worden vanaf 2007” de woorden “2° tot en met 17°,” in te voegen. Hierdoor wordt de compensatie voor het niet fiscaal aftrekbaar zijn van de heffingen niet van toepassing wanneer op een illegale wijze afvalstoffen worden verbrand, meeverbrand of gestort. Publieke en private operatoren worden volgens de indieners op die manier op een gelijke wijze behandeld.

Amendement nr. 8 van dezelfde indieners strekt ertoe aan de voorgestelde tekst van artikel 51 de volgende zin toe te voegen: “Voor de berekening van deze administratieve geldboete wordt uitgegaan van de milieuheffing zonder de vermenigvuldigingsfactor 0,70 zoals bedoeld in artikel 48, §5.”

Ook dit amendement beoogt volgens de indieners een gelijke behandeling tussen private en publieke operatoren. Een administratieve geldboete voor eenzelfde

overtreding moet op een gelijke manier kunnen berekend worden. Er wordt geen compensatie toegepast voor de berekening van een boete naar aanleiding van een overtreding van de wetgeving

De amendementen nrs. 17, 6, 7 en 8 worden aangenomen met 10 stemmen bij 5 onthoudingen.

Het gewijzigde artikel 44 wordt aangenomen met 10 stemmen bij 5 onthoudingen.

HOOFDSTUK XI

Herstelfonds

Dit hoofdstuk behoort tot de bevoegdheden van de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening. De bepaling in artikel 45 betreft een wijziging van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening om de overdracht van het saldo van het Herstelfonds naar het volgende begrotingsjaar mogelijk te maken.

Artikel 45 wordt aangenomen met 10 stemmen bij 5 onthoudingen.

HOOFDSTUK XXIV

Eigen Vermogens

Artikelen 78 en 80 in afdelingen I en III bevatten volgens minister *Kris Peeters* begrotingstechnische bepalingen voor een uniforme behandeling van de opgerichte Eigen Vermogens van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (ANB) en het Ondersteunend centrum van het Agentschap voor Bos en Natuur (OC-ANB).

Afdeling II met in artikel 79 een gelijkaardige bepaling betreffende het Eigen Vermogen van het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO) werd voorafgaand toegelicht en besproken in de Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid (*Parl. St. VI. Parl. 2006-07, nr. 965/15*).

Ook artikel 81 in afdeling IV is volgens minister *Peeters* een louter begrotingstechnische bepaling. Als gevolg van een niet correcte overheveling van de inkomsten van het Minafonds naar het OC-ANB is er actueel geen rechtsgrond meer om de inkomsten uit jachtverpachtingen toe te wijzen aan het Minafonds. Het ontworpen artikel heeft tot doel de inkomsten uit

jachtverpachtingen van ANB-domeinen opnieuw toe te wijzen aan de begroting van het Minafonds.

De artikelen 78 tot 81 worden zonder verdere opmerkingen aangenomen met 10 stemmen bij 5 onthoudingen.

HOOFDSTUK XXIVBIS

Fonds voor landbouw en visserij (nieuw)

Amendement nr. 2 van mevrouw Tinne Rombouts en de heren Karlos Callens en Jos De Meyer strekt ertoe een hoofdstuk XXIVbis– Fonds voor Landbouw en Visserij, bestaande uit de artikelen 81bis en 81ter in te voegen. Voor de toelichting en bespreking van dit amendement wordt verwezen naar het verslag van de Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid (*Parl. St. VI. Parl. 2006-07, nr. 965/15*).

Het amendement wordt zonder verdere opmerkingen aangenomen met 10 stemmen bij 5 onthoudingen.

HOOFDSTUK XXIXBIS

Rubiconfonds (nieuw)

Amendement nr. 22 van de heer Rudi Daems strekt ertoe een nieuw hoofdstuk XXIXbis– Rubiconfonds in te voegen, dat bestaat uit artikel 92bis. De voorgestelde tekst luidt als volgt: “Het Rubiconfonds wordt aangewend voor subsidiëring van waterkeringswerken, werken tot aanleg, aanpassing of inrichting van overstromingsgebieden en wachtbekkens en de bijhorende werken van natuurtechnische milieubouw, alsook voor een vergoedingsregeling voor negatieve beslissingen ten gevolge van de watertoets.”

De heer *Rudi Daems* verwijst naar de begrotingsbesprekingen. Er is blijkbaar nog geen oplossing voor wie het slachtoffer wordt van een negatieve beslissing over een vergunningsaanvraag ten gevolge van de watertoets. Het lid stelt daarom voor dat de middelen in het Rubiconfonds niet alleen kunnen worden aangewend voor de subsidiëring van waterkeringswerken en werken aan overstromingsgebieden, wachtbekkens en dergelijke, maar ook voor een vergoedingsregeling voor wie een vergunningsaanvraag geweigerd ziet door de toepassing van de watertoets.

Minister *Kris Peeters* verwijst naar eerdere besprekingen in de commissie en stelt dat het Rubiconfonds niet tot zijn bevoegdheid behoort. Minister Dirk Van

Mechelen, bevoegd voor Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, zal nu middelen in het fonds inbrengen. Hij zal ook een uitvoeringsbesluit opmaken.

De heer *Rudi Daems* repliceert dat de watertoets tot de bevoegdheid van de minister van Leefmilieu behoort. De minister is ook betrokken bij de aanleg van overstromingsgebieden en het uitvoeren van waterbeheersingswerken. Minister Peeters is bijvoorbeeld tussengekomen in het moeilijke dossier van de waterzieke gronden in Sint-Truiden. Bedoelt de minister dat hij in de toekomst niet meer zal optreden in dergelijke gevallen? De heer Daems gaat akkoord met de huidige omschrijving van de aanwending van de middelen van het fonds, maar vindt dat ook in de mogelijkheid van een vergoedingsregeling voor gedupeerden van de watertoets moet worden voorzien. Is de minister daar geen voorstander van? Of meent de minister dat dit ook op het budget van minister Van Mechelen moet worden gefinancierd?

De *minister* antwoordt dat de ruimtelijke en structurele beleidsaspecten onder de bevoegdheid van minister Van Mechelen vallen. De minister sluit echter niet uit dat hij als minister van Leefmilieu in de toekomst nog zal tussenkomen op ad-hocbasis wanneer dat kan bijdragen tot een oplossing in een concreet dossier.

Amendement nr. 22 wordt verworpen met 15 stemmen.

HOOFDSTUK XXX

Slotbepalingen

Amendement nr. 21 van mevrouw Tinne Rombouts, de heren Karlos Callens en Bart Martens, mevrouw Joke Schauvliege en de heer Patrick Lachaert strekt ertoe aan artikel 91 toe te voegen dat het nieuwe hoofdstuk XXIVbis – Fonds voor Landbouw en Visserij in werking treedt op 1 januari 2006.

Amendement nr. 21 wordt aangenomen met 10 stemmen bij 5 onthoudingen.

De bepalingen in artikel 91 die betrekking hebben op de inwerkingtreding van de aan de commissie toegewezen hoofdstukken worden aangenomen met 10 stemmen bij 5 onthoudingen.

II. EINDSTEMMING

Het aan de commissie toegewezen deel van het ontwerp van decreet wordt aangenomen met 10 stemmen bij 5 onthoudingen.

De verslaggevers,

De voorzitter,

Erik MATTHIJS
Karlos CALLENS
Joke SCHAUVLIEGE

Patrick LACHAERT